

CRITERIOS PARA LA LIQUIDACIÓN Y PAGO DE INTERESES DE DEMORA DERIVADOS DE LA GESTIÓN DEL PLAN EDIFICANT

En el marco del Plan Edificant se reciben frecuentemente reclamaciones de intereses de demora de las empresas contratistas, por incumplimiento de las obligaciones de pago dentro de los plazos establecidos legalmente.

Desde esta dirección general se tiene constancia de que algunas de estas reclamaciones se dirigen a las entidades locales, otras se dirigen a la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport (en adelante CECE), e incluso en algunas ocasiones las empresas las dirigen a ambas administraciones.

Ante esta circunstancia, con el objeto de dotar de coherencia a la actuación de las administraciones implicadas, evitar el peligro de pago por duplicado y de establecer un sistema ágil y simple mediante el cual atender estas reclamaciones, se establecen los siguientes criterios:

- En los casos en que el contratista dirija su reclamación de intereses a la entidad local, esta deberá abonar la parte que le corresponda directamente al contratista. Además, si existe responsabilidad en la demora imputable a la CECE, la entidad local deberá remitir a la CECE, al objeto de que esta proceda al pago de su parte, la siguiente documentación, con indicación del identificador de la actuación Edificant:
 - Reclamación de la empresa de los intereses de demora y documentación justificativa aportada.
 - Justificantes de la fecha de presentación de las facturas en el registro administrativo correspondiente por parte del contratista.
 - Justificantes de la fecha de cobro de las facturas por parte del contratista (si no se aportan junto con la reclamación, la entidad local deberá recabarlos del contratista).
 - Documentos de aprobación de las certificaciones de obra o documentos que acrediten la conformidad con lo dispuesto en el contrato de los bienes entregados o servicios prestados.
 - Tabla en la que se indiquen las fechas de registro de los certificados correspondientes en la plataforma Edificant, fechas de las devoluciones realizadas de los certificados registradas (en su caso), y fecha de registro de la subsanación correspondiente en la plataforma Edificant (en su caso).

Recibida esta documentación, la CECE procederá al cálculo de la liquidación de intereses cuyo pago le corresponda y al pago directo al contratista de la cantidad resultante. A continuación comunicará a la entidad local la resolución por la que se acuerde el pago.

- En los casos en que el contratista dirija su reclamación de intereses a la CECE, esta procederá a reenviar la reclamación a la entidad local, con el objeto de que esta lleve a cabo el pago de la parte que le corresponda, en su caso, y solicitando la remisión de la documentación a la que se refiere el punto anterior.

Recibida la documentación, la CECE procederá al cálculo de la liquidación de intereses cuyo pago le corresponda y al pago directo al contratista de la cantidad resultante. A continuación, comunicará a la entidad local la resolución por la que se acuerde el pago.

- En los casos en los que el contratista interponga un recurso contencioso administrativo para el cobro de los intereses de demora:
 - o Si el recurso se interpone contra la entidad local, esta deberá emplazar a la CECE para su posible personación como demandada en el procedimiento, de conformidad con lo establecido en el artículo 49 de la Ley 29/1998, de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa.
 - o Si el recurso se interpone contra la CECE, esta emplazará a la entidad local para su posible personación como demandada en el procedimiento, de conformidad con lo establecido en el artículo 49 de la Ley 29/1998, de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa.
 - o Si el órgano judicial correspondiente adopta la medida cautelar de pago inmediato de los intereses de demora, de conformidad con lo establecido en el artículo 199 de la LCSP, la administración a la que se dirija el órgano judicial deberá atender el requerimiento formulado, y posteriormente podrá dirigirse a la administración corresponsable para exigir el pago de la cuantía que corresponda, según las reglas de reparto de la responsabilidad establecidas en la delegación.
 - o En cualquier caso, se recomienda que, una vez recibida la demanda judicial se proceda a iniciar los trámites para el pago de los intereses que correspondan, en la parte que no admita discusión, de acuerdo con el procedimiento indicado

en los puntos anteriores, con el objeto de intentar paralizar el proceso judicial mediante satisfacción extraprocesal de la demanda.

- A los efectos de la determinación de la responsabilidad de cada administración en la demora, y de conformidad con los términos establecidos en las resoluciones de delegación, se establecen los siguientes criterios:
 - o La demora en el pago existente con anterioridad al registro del certificado en la plataforma Edificant es imputable exclusivamente a la entidad local. Si la entidad local recibe una factura o certificación incorrecta deberá proceder lo antes posible a su devolución al tercero para su subsanación, dejando constancia documental de ello.
 - o Una vez registrado el certificado de pago en Edificant, la entidad local será responsable también de los 30 primeros días desde la fecha de registro (que se corresponden con los 30 días que tiene la CECE para pagar). A partir de esos 30 días comenzará la responsabilidad de la CECE en la demora.
 - o Si una vez registrado el certificado de pago en Edificant es necesario realizar alguna subsanación del mismo, la CECE procederá a su desestimación a través de la plataforma Edificant con el objeto de que la entidad local proceda a su revisión. Se entenderá que el tiempo que la entidad local tarde en subsanar las deficiencias advertidas será imputable a ella. Una vez presentada la certificación de pago correctamente (una vez subsanadas las deficiencias) a través de la plataforma Edificant, continuará contando el plazo de 30 días que tiene la CECE para pagar. Es decir, la devolución para subsanación interrumpe el plazo de 30 días que tiene la CECE para pagar.
 - o En los casos en los que no exista cesión del derecho de cobro al contratista, la responsabilidad de la CECE termina en la fecha de pago a la Entidad Local (fecha de la transferencia).
- Este sistema de reparto de responsabilidad se aplicará tanto a los intereses de demora como a la indemnización por los costes de cobro del art. 8 de la Ley 3/2004, de 29 de diciembre, por la que se establecen medidas de lucha contra la morosidad en las operaciones comerciales.

- A los efectos del cálculo de los intereses de demora, y de conformidad con lo establecido en la normativa aplicable, se establecen los siguientes criterios:
 - En los contratos de obra el IVA se devenga en el momento de la recepción, de conformidad con lo establecido en el artículo 75, uno 2º bis de la Ley del IVA. Por tanto, los intereses que se devenguen antes de la recepción de las obras se deberán calcular sobre la base imponible de las certificaciones. Los intereses devengados a partir de la fecha de la recepción se calcularán sobre el importe total, con el IVA incluido.
 - En los contratos que no sean de obras, el cálculo de los intereses procede sobre el total de la factura, incluyendo el IVA.
 - No obstante lo establecido en los dos puntos anteriores, para que se incluya la cuota de IVA en el cálculo de los intereses, será preciso que el contratista acredite que ha ingresado el impuesto en la administración tributaria antes de cobrar la factura. En caso de que el contratista no aporte dicha acreditación, el cálculo se realizará sobre la base imponible de la factura.
 - El artículo 198.2 de la LCSP establece que la Administración tiene 30 días desde la fecha de la entrega efectiva de los bienes o la prestación del servicio, para aprobar las certificaciones de obra o los documentos que acrediten la conformidad con lo dispuesto en el contrato de los bienes entregados o servicios prestados. Y a partir de esa aprobación cuenta con 30 días para abonar el precio. Además dice que para que haya lugar al inicio del cómputo del plazo para el devengo de intereses, el contratista deberá haber cumplido la obligación de presentar la factura ante registro administrativo. De conformidad con lo anterior, el Tribunal Supremo ha interpretado que con la presentación de la factura ante la Administración contratante se inicia el plazo de 30 días de comprobación y aprobación, y si una vez aprobada transcurren 30 días sin efectuar el pago, incurre en mora y se inicia el devengo de intereses (STS 1197/2021).
 - En el caso de que la administración no haya cumplido con su obligación de aprobar las certificaciones de obra o los documentos que acrediten la conformidad con lo dispuesto en el contrato de los bienes entregados o servicios prestados dentro del plazo de 30 días (que se contarían desde la fecha de registro de la factura), se deberá entender que el plazo para pagar de 30 días comenzará a contar desde el último día que tenía la administración para realizar esa aprobación.

- En el caso de la certificación final, la administración tiene un plazo de 3 meses a contar desde la fecha de la recepción para su aprobación. Si la administración no cumple con ese plazo, se deberá entender que el plazo de 30 días para pagar comenzará a contar desde el último día que tenía la administración para realizar la aprobación de la certificación final.
- En el caso del saldo de liquidación de un contrato no de obras, se deberá estar a lo dispuesto por el artículo 210.4 de la LCSP. En el caso de liquidación de un contrato de obras, se deberá estar a lo dispuesto en el artículo 243.3 de la LCSP
- La fecha final a tener en cuenta para el cálculo de los intereses de demora será la fecha en la que el contratista haya cobrado de manera efectiva. Deberá ser el tercero el que acredite esta fecha, por ejemplo mediante los justificantes bancarios correspondientes. En el caso de que el tercero no aportase esa documentación podrá tenerse en cuenta la fecha de realización de la transferencia por la Administración (fase T).
- El tipo de interés se aplicará por semestres, y será el que corresponda según la publicación semestral realizada por el Ministerio de Economía y Hacienda.
- El contratista tendrá también derecho a cobrar del deudor una cantidad fija de 40 euros, que se añadirá en todo caso y sin necesidad de petición expresa a la deuda principal. Esta cantidad, se aplicará por cada factura o certificación abonada con demora, según la interpretación realizada por el Tribunal Supremo (STS 612/2021).

Normativa y jurisprudencia aplicable:

- Intereses: 198.4 Ley 9/2017 de 8 de noviembre, de Contratos del Sector Público.
- Indemnización por los costes de cobro: 8.1 Ley 3/2004 de 29 de diciembre, por la que se establecen medidas de lucha contra la morosidad en las operaciones comerciales.
- Cesión de los derechos de cobro: apartado 3 de la delegación de competencias y art. 200 de la LCSP.
- Arts. 49 y 76 de la Ley 29/1998, de 13 de julio, reguladora de la Jurisdicción Contencioso-administrativa.
- STS 37/2022.
- STS 1197/2021.
- STS 612/2021.

CRITERIS PER A LA LIQUIDACIÓ I PAGAMENT D'INTERESSOS DE DEMORA DERIVATS DE LA GESTIÓ DEL PLA EDIFICANT

En el marc del Pla Edificant es reben sovint reclamacions d'interessos de demora de les empreses contractistes, per incompliment de les obligacions de pagament dins dels terminis establits legalment.

Des d'aquesta direcció general es té constància que algunes d'aquestes reclamacions es dirigeixen a les entitats locals, unes altres es dirigeixen a la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport (d'ara en avant CECE), i fins i tot en algunes ocasions les empreses les dirigeixen a totes dues administracions.

Davant aquesta circumstància, a fi de dotar de coherència l'actuació de les administracions implicades, evitar el perill de pagament per duplicat i d'establir un sistema àgil i simple mitjançant el qual atendre aquestes reclamacions, s'estableixen els següents criteris:

- En els casos en què el contractista dirigisca la seua reclamació d'interessos a l'entitat local, aquesta haurà d'abonar la part que li corresponga directament al contractista. A més, si existeix responsabilitat en la demora imputable a la CECE, l'entitat local haurà de remetre a la CECE, a fi que aquesta procedisca al pagament de la seua part, la següent documentació, amb indicació de l'identificador de l'actuació Edificant:
 - Reclamació de l'empresa dels interessos de demora i documentació justificativa aportada.
 - Justificants de la data de presentació de les factures en el registre administratiu corresponent per part del contractista.
 - Justificants de la data de cobrament de les factures per part del contractista (si no s'aporten juntament amb la reclamació, l'entitat local haurà de demanar-los al contractista).
 - Documents d'aprovació de les certificacions d'obra o documents que acrediten la conformitat amb el que es disposa en el contracte dels béns entregats o serveis prestats.
 - Taula en la qual s'indiquen les dates de registre dels certificats corresponents en la plataforma Edificant, dates de les devolucions realitzades dels certificats registrades (si és el cas), i data de registre de l'esmena corresponent en la plataforma Edificant (si és el cas).

Rebuda aquesta documentació, la CECE procedirà al càlcul de la liquidació d'interessos el pagament dels quals li corresponga i al pagament directe al contractista de la quantitat resultant. A continuació, comunicarà a l'entitat local la resolució per la qual s'acorde el pagament.

- En els casos en què el contractista dirigeix la seua reclamació d'interessos a la CECE, aquesta procedirà a reexpedir la reclamació a l'entitat local, a fi que aquesta duga a terme el pagament de la part que li corresponga, si és el cas, i li sol·licitarà la remissió de la documentació a la qual es refereix el punt anterior.

Rebuda la documentació, la CECE procedirà al càlcul de la liquidació d'interessos el pagament dels quals li corresponga i al pagament directe al contractista de la quantitat resultant. A continuació, comunicarà a l'entitat local la resolució per la qual s'acorde el pagament.

- En els casos en què el contractista interposa un recurs contenciós administratiu per al cobrament dels interessos de demora:
 - o Si el recurs s'interposa contra l'entitat local, aquesta haurà de citar a termini la CECE per a la seua possible personació com a demandada en el procediment, de conformitat amb el que s'estableix en l'article 49 de la Llei 29/1998, de la jurisdicció contenciosa administrativa.
 - o Si el recurs s'interposa contra la CECE, aquesta haurà de citar a termini l'entitat local per a la seua possible personació com a demandada en el procediment, de conformitat amb el que s'estableix en l'article 49 de la Llei 29/1998, de la jurisdicció contenciosa administrativa.
 - o Si l'òrgan judicial corresponent adopta la mesura cautelar de pagament immediat dels interessos de demora, de conformitat amb el que s'estableix en l'article 199 de l'LCSP, l'administració a la qual es dirigeixca l'òrgan judicial haurà d'atendre el requeriment formulat, i posteriorment podrà dirigir-se a l'administració corresponent per a exigir el pagament de la quantia que corresponga, segons les regles de repartiment de la responsabilitat establides en la delegació.
 - o En qualsevol cas, es recomana que, una vegada rebuda la demanda judicial, es procedisca a iniciar els tràmits per al pagament dels interessos que

corresponguen, en la part que no admeta discussió, d'acord amb el procediment indicat en els punts anteriors, a fi d'intentar paraitzar el procés judicial mitjançant satisfacció extraproccesal de la demanda.

- A l'efecte de la determinació de la responsabilitat de cada administració en la demora, i de conformitat amb els termes establits en les resolucions de delegació, s'estableixen els següents criteris:
 - o La demora en el pagament existent amb anterioritat al registre del certificat en la plataforma Edificant és imputable exclusivament a l'entitat local. Si l'entitat local rep una factura o certificació incorrecta haurà de procedir al més prompte possible a la seua devolució al tercer per a esmenar-la, i deixarà constància documental d'això.
 - o Una vegada registrat el certificat de pagament en Edificant, l'entitat local serà responsable també dels 30 primers dies des de la data de registre (que es corresponen amb els 30 dies que té la CECE per a pagar). A partir d'aqueixos 30 dies començarà la responsabilitat de la CECE en la demora.
 - o Si una vegada registrat el certificat de pagament en Edificant és necessari realitzar alguna esmena d'aquest, la CECE procedirà a desestimar-lo a través de la plataforma Edificant a fi que l'entitat local procedisca a revisar-lo. S'entendrà que el temps que l'entitat local tarde a esmenar les deficiències advertides serà imputable a aquesta. Una vegada presentada la certificació de pagament correctament (una vegada esmenades les deficiències) a través de la plataforma Edificant, continuarà comptant el termini de 30 dies que té la CECE per a pagar. És a dir, la devolució per a esmena interromp el termini de 30 dies que té la CECE per a pagar.
 - o En els casos en què no existisca cessió del dret de cobrament al contractista, la responsabilitat de la CECE acaba en la data de pagament a l'entitat local (data de la transferència).
- Aquest sistema de repartiment de responsabilitat s'aplicarà tant als interessos de demora com a la indemnització pels costos de cobrament de l'art. 8 de la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials.

- A l'efecte del càlcul dels interessos de demora, i de conformitat amb el que s'estableix en la normativa aplicable, s'estableixen els següents criteris:
 - En els contractes d'obra l'IVA es reemborsa en el moment de la recepció, de conformitat amb el que s'estableix en l'article 75, u 2n *bis* de la Llei de l'IVA. Per tant, els interessos que es reemborsen abans de la recepció de les obres s'hauran de calcular sobre la base imposable de les certificacions. Els interessos reemborsats a partir de la data de la recepció es calcularan sobre l'import total, amb l'IVA inclòs.
 - En els contractes que no siguen d'obres, el càlcul dels interessos és procedent sobre el total de la factura, inclòs l'IVA.
 - No obstant el que s'estableix en els dos punts anteriors, perquè s'incloga la quota d'IVA en el càlcul dels interessos, caldrà que el contractista acredite que ha ingressat l'impost en l'administració tributària abans de cobrar la factura. En cas que el contractista no aporte aquesta acreditació, el càlcul es realitzarà sobre la base imposable de la factura.
 - L'article 198.2 de l'LCSP estableix que l'Administració té 30 dies des de la data del lliurament efectiu dels béns o la prestació del servei, per a aprovar les certificacions d'obra o els documents que acrediten la conformitat amb el que es disposa en el contracte dels béns entregats o serveis prestats. I a partir d'aqueixa aprovació compta amb 30 dies per a abonar el preu. A més diu que perquè pertoque l'inici del còmput del termini per a la meritació d'interessos, el contractista haurà d'haver complit l'obligació de presentar la factura davant un registre administratiu. De conformitat amb l'anterior, el Tribunal Suprem ha interpretat que amb la presentació de la factura davant l'Administració contractant s'inicia el termini de 30 dies de comprovació i aprovació, i si una vegada aprovada transcorren 30 dies sense efectuar el pagament, incorre en mora i s'inicia la meritació d'interessos (STS 1197/2021).
 - En el cas que l'Administració no haja complit amb la seua obligació d'aprovar les certificacions d'obra o els documents que acrediten la conformitat amb el que es disposa en el contracte dels béns entregats o serveis prestats dins del termini de 30 dies (que es comptarien des de la data de registre de la factura), s'haurà d'entendre que el termini per a pagar de 30 dies començarà a comptar des de l'últim dia que tenia l'Administració per a realitzar aqueixa aprovació.

- En el cas de la certificació final, l'Administració té un termini de 3 mesos a comptar des de la data de la recepció per a la seua aprovació. Si l'Administració no compleix aqueix termini, s'haurà d'entendre que el termini de 30 dies per a pagar començarà a comptar des de l'últim dia que tenia l'Administració per a realitzar l'aprovació de la certificació final.
- En el cas del saldo de liquidació d'un contracte no d'obres, caldrà ajustar-se al que disposa l'article 210.4 de l'LCSP. En el cas de liquidació d'un contracte d'obres, caldrà ajustar-se al que disposa l'article 243.3 de l'LCSP
- La data final a tindre en compte per al càlcul dels interessos de demora serà la data en la qual el contractista haja cobrat de manera efectiva. Haurà de ser el tercer el que acredite aquesta data, per exemple mitjançant els justificants bancaris corresponents. En el cas que el tercer no aportara aqueixa documentació podrà tindre's en compte la data de realització de la transferència per l'Administració (fase T).
- El tipus d'interés s'aplicarà per semestres, i serà el que corresponga segons la publicació semestral realitzada pel Ministeri d'Economia i Hisenda.
- El contractista tindrà també dret a cobrar del deutor una quantitat fixa de 40 euros, que s'afegirà, en tot cas i sense necessitat de petició expressa, al deute principal. Aquesta quantitat s'aplicarà per cada factura o certificació abonada amb demora, segons la interpretació realitzada pel Tribunal Suprem (STS 612/2021).

Normativa i jurisprudència aplicable:

- Interessos: 198.4 Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic.
- Indemnització pels costos de cobrament: 8.1 Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials.
- Cessió dels drets de cobrament: apartat 3 de la delegació de competències i art. 200 de l'LCSP.
- Arts. 49 i 76 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.
- STS 37/2022.
- STS 1197/2021.
- STS 612/2021.